v tomto zákoně — a o takový trestný čin tu jde — čl. III zákona ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák. Ustanovení § 6 tiskové novely výslovně omezuje zodpovědnost za zanedbání povinné péče při periodickém tiskopise na odpovědného redaktora, a podle § 24 tiskové novely jest ustanovení § 6 užíti i na činy v § 1 uvedené, byly-li spáchány obsahem neperiodického tiskopisu, s tou odchylkou, že na místo zodpovědného redaktora nastupuje nakladatel (vydavatel) a, není-li znám, zodpovědný správce tiskárny. Nepřichází tudíž vůbec v úvahu kulposní čin, pokud jde o rozšiřovatele letáku, jehož obsahem byl spáchán přečin proti bezpečnosti cti, trestný podle § 493 tr. zák. (§ 1 tisk. novely), a není proto třeba se obírati s dalšími vývody stížnosti po této stránce.

Čís. 4392.

Okolnost, která jest důvodem pro rozvod manželství, může býti důvodem i pro nesplnění slibu uzavříti manželství (§ 506 tr. zák.); na trestní posouzení nesplnění tohoto slibu nelze však použíti ustanovení občanského práva o tom, že se odpuštěním vzdává účastněný práva uplatňovati určité okolnosti jako důvod rozvodu.

Odsouzením svedené pro zločin stal se manželský slib nezávazným, třebaže svůdce výslovně neprohlásil, že slib zrušuje (necítí se jím vázán); nezáleží ani na tom, že pak v poměru se svedenou pokračoval.

(Rozh. ze dne 19. března 1932, Zm II 8/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost generální prokuratury na záštitu zákona do rozsudku krajského soudu trestního jako soudu odvolacího v Brně ze dne 9. března 1931, jímž byl obviněný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přestupek zmrhání pod přípovědí manželství podle § 506 tr. z.

Důvody:

Františka R-ská podala dne 31. srpna 1930 u okresního soudu trestního v Brně trestní oznámení na obviněného pro přestupek podle § 506 tr. zák.; v oznámení uvádí, že se seznámila s obviněným v roce 1924, že ho představila svým rodičům, které prosil, by mu dovolili vzíti si ji za manželku; jí samé že v té době nesčetněkráte sliboval, že si ji určitě vezme za manželku, a že se mu následkem těchto opětovných slibů tělesně poddala, neměvši před tím žádný intimní poměr a jsouc do té doby pannou. Obviněný našel si zaměstnání v P., kde byl asi 3 roky, dojížděje však v té době každý měsíc jednou nebo dvakráte do B., ona pak navštěvovala jeho rodiče, kde trávila dovolenou; pak obviněný dostal místo ve V. a i v té době ji každý měsíc navštěvoval. Uzavření sňatku však neustále oddaloval, až dopisy z 1. a 13. srpna 1930 bez příčiny zrušil s ní poměr, uváděje, že prý jeho matka má pochybnosti o sňatku. Obviněný se hájil v trestním řízení, že R-ské nikdy manželství nesliboval ani ji takovým slibem nepřiměl k mimomanželské souloži. Soulož samu obviněný připouští, udávaje, že k ní došlo asi za 3 nebo 4 měsíce po seznámení. Uvádí dále, že dne 30. září 1926 dostal od ní dopis, v němž mu sděluje, že se

zasnoubila s jiným mužem a že ho žádá, by na ni zapomněl. Přes to však připouští, že pak za 14 dní ve známosti s R-skou pokračoval a s ní zase souložil. V roce 1929 mu R-ská řekla, by se s ní oženil, on jí odpověděl, že mu nelze se 700 Kč se oženiti. Prohlašuje, že není ochoten se s ní oženiti, poněvadž byla potrestána pro krádež.

Rozsudkem okresního soudu trestního v Brně ze dne 8. ledna 1931 uznán byl obviněný vinným přestupkem zmrhání pod přípovědí manželství podle § 506 tr. zák., spáchaný tím, že v době od roku 1925 do léta 1930 v B. Františku R-skou, připověděv jí manželství, ale nesplniv slib, svedl a zmrhal. Soud vzal za prokázáno, že obžalovaný v roce 1925 Františku R-skou, pohlavně bezúhonnou, pod slibem manželství svedl k mimomanželské souloži, že slibu svému nedostál a zdráhá se vzíti si ji za manželku. R-ská byla sice odsouzena rozsudkem krajského trestního soudu v Brně ze dne 18. listopadu 1925 pro spoluvinu a pro pokus zločinu podvodu do žaláře na 6 týdnů, avšak podmíněně, od té doby se podle zprávy policejního ředitelství řádně chovala, takže pro tento ojedinělý poklesek, spáchaný ve věku asi 20 let, nelze prý ji uznati za nehodnou manželství s obžalovaným, najmě ano je podle celé situace pravděpodobno, že obžalovaný již tehdy o odsouzení tom věděl a pro ně známost nepřerušil. Pokud se týče dopisu R-ské ze dne 30. září 1926, vysvětlila R-ská, že dopis ten psala jen proto, by obviněného přiměla k jasnému prohlášení; známost následkem tohoto dopisu nebyla přerušena a obviněný z dopisu toho nevyvodil důsledky. K odvolání obviněného krajský soud trestní v Brně jako soud odvolací rozsudkem ze dne 9. března 1931 obviněného podle § 259 čís. 3 tr. ř. zprostil z obžaloby. V důvodech rozsudku uvádí odvolací soud, že v souhlasu se soudem prvé stolice má za to, že obviněný v roce 1925 R-skou, jež byla tehdy pohlavně neporušená, svedl k mimomanželskému tělesnému obcování slibem, že ji pojme za manželku, že slibu tomu nedostál, že obviněným o řečený již dopis z 30. září 1926 opíraný důvod nesplnění slibu obstáti nemůže z úvahy v tom směru v rozsudku prvé stolice uvedené, že však obviněný odpírá právem splnění manželského slibu, ana byla R-ská v roce 1925 odsouzena pro zločin. Odvolací soud odůvodňuje tento názor takto: »Je-li odsouzení pro zločin podle § 109 obč. zák. důvodem k rozvodu manželství, je tím spíše důvodem odepříti splnění manželského slibu a následkem toho nemůže býti obžalovaný nucen, by si vzal R-skou za manželku, třebaže odsouzení R-ské tehdy vzal lhostejně na vědomí a dokonce jí poklesek odpustil. Odsouzením R-ské v roce 1925 stal se slib manželství pro obžalovaného nezávazný; poněvadž ode dne odsouzení jest počítati dobu promlčecí, obžalovaný se v době promlčecí nedopustil žádného trestného činu a povinnost k náhradě škody podle § 531 písm. b) tr. zák. u tohoto činu nepřichází v úvahu, jest čin obžalovaného dokonce již i objektivně promlčen.

Podle názoru generální prokuratury spočívají důvody, o něž odvolací soud opírá osvobozující výrok, na právně mylném výkladu § 506 tr. zák., předně proto, že odvolací soud přehlédl, že odsouzení R-ské sice dalo obviněnému subjektivní právo,. by od slibu odstoupil, neučinilo však manželský slib ipso jure nezávazným. Tím, že obviněný v poměru s R-skou pokračoval, vzdal se práva uplatňovati její odsouzení jako důvod k odstoupení od manželského slibu. Nejvyšší soud jako soud zrušovací však nesdílí

tento názor generální prokuratury. Duch zákonodárství, upravujícího otázku manželství, jest veden jasně znatelnou vůdčí zásadou, by manželství, které bylo uzavřeno, bylo i udrženo. Tato zásada jest vyjádřena i v ustanoveních občanského práva o zasnoubení a o jeho nezávaznosti, kde se zase projevuje v tom, že zákon nechce nutiti k uzavření manželství v případech, kde již předem jest znáti, že ten neb onen snoubenec má vlastnosti, jež později mohou dáti příčinu ke ztroskotání manželského společenství. S tohoto hlediska jest také posuzovati věc při použití ustanovení občanského práva na trestní stránku případu. Po této stránce posoudil odvolací soud věc správně, připustiv, že okolnost, která jest důvodem pro rozvod manželství, může býti důvodem pro nesplnění slibu manželství uzavříti. Dále jest uvážiti, že při rozvodu jde o zrušení manželského společenství, a proto zákon ve snaze udržeti manželství, stanoví podmínky přísnější, kdežto při uzavírání sňatků ponechává daleko volnější pole úvahám zúčastněných osob, zda mají tento důležitý krok životní podniknouti či nikoliv. Zákon vyžaduje, by k uzavření sňatku bylo přikročeno s vážným rozmyslem a po zralé úvaze, a dopřává zúčastněným náležitou volnost v rozhodování. Trestní pohrůžka nemůže jíti tak daleko, by právo na odstoupení od zasnoubení (§§ 45, 46 obč. zák.) bylo vyloučeno, právě tak jako odstoupení od slibu z jiných, svůdci v době činu neznámých důvodů (srovnej Altmann — Jacob, Kommentar zum öster. Strafrecht, Wien 1928, svazek 1. str. 1007). Nelze proto použíti ustanovení občanského práva o tom, že se odpuštěním vzdává súčastněný práva uplatňovati určité okolnosti jako důvod k rozvodu, na trestní posouzení nesplnění slibu manželství. Nastaly-li skutečnosti, oprávňující obviněného ke zrušení tohoto slibu, nebyl již nadále vázán slibem. Pominula-li takto trestní stihatelnost skutku, nemůže trestnost jeho obživnouti; nezáleží proto na tom, zda obviněný učinil výslovné prohlášení, že slib zrušuje a nadále se jím necítí vázán, čili nic. I když pak v poměru s R-skou pokračoval, nešlo již o takovou bezúhonnou osobu, jakou má na mysli a chrání § 506 tr. zák.; dřívější slib obviněného již nebyl závazný, a třebaže by bylo lze takové napotomní jednání označiti za vadné s hlediska mravního, nezakládá toto jednání provinění trestní s hlediska § 506 tr. zák. — viz rozhodnutí č. sb. n. s. 1073 a úřední sbírka vídeňská čís. 4324. Nepochybil proto odvolací soud, vysloviv, že se odsouzením R-ské v roce 1926 stal slib manželství pro obžalovaného nezávazným, a stačila již tato okolnost ke zprošťujícímu výroku; jestiť nezbytnou podmínkou skutkové podstaty přestupku podle § 506 tr. zák., by pachatel bezdůvodně odpíral splnění slibu, což však odvolací soud v souzeném případě právem vyloučil. V důsledcích toho bylo zbytečné uvažovati o předpokladech promlčení při přestupku podle § 506 tr. zák., a neshledal zrušovací soud příčiny, zaujmouti stanovisko k námitkám generální prokuratury v tomto směru, an zprošťující výrok má již v onom důvodu plnou, zákonu odpovídající oporu, takže otázka, zda další úvahy odvolacího soudu o promlčení jsou správné, čili nic, nepadá pro posouzení souzeného případu vůbec na váhu. Zmateční stížnost generální prokuratury podle §§ 33, 292 a 479 tr. ř. byla proto jako neodůvodněná zamítnuta.